

Anvisning för skogshantering i närheten av ett kungsörnsbo

Naturvårdslagens 73 § skyddar stora rovfåglars boträd och häckningsfrid. Genom att följa denna anvisning kan avverkningar utföras så att fridlysningsbestämmelserna enligt 73 § i naturvårdslagen iakttas. Om det inte är möjligt att utföra skogsbruksåtgärder enligt anvisningen, bör aktören vara i kontakt med den regionala NTM-centralen, som ger råd i ärendet.

Kungsörnens boplatser iakttas i skogshanteringen

Denna anvisning gäller alla skogsbruksåtgärder i närheten av kungsörnsbon, inklusive avverkningar, virkestransport, plantering, skötsel av plantskog och dikning. Även buller eller verksamhet längre bort, varifrån man ser direkt till boet, kan bidra till att häckningen avbryts.

Anvisningen innehåller såväl förpliktande som rekommenderade tillvägagångssätt. Nedan finns en tydlig specifikation av dessa. Förpliktande tillvägagångssätt måste följas i syfte att följa naturvårdslagen. Det är frivilligt för markägaren att följa de rekommenderade tillvägagångssätten.

Anvisningen har gjorts år 2023 av Helsingfors universitets naturvetenskapliga centralmuseum, miljöministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, NTM-centralerna, Forststyrelsen och Finlands skogscentral. Anvisningen har gjorts i syfte att ge anvisningar för skogsanvändningen och den bör inte användas direkt som anvisning i andra markanvändningsformer eller störningsframkallande åtgärder.

Kungsörnen häckar i södra Finland 1.2–31.7 och i norra Finland (Kajanaland, Norra Österbotten och Lappland) 15.2–31.7 då är arten särskilt känslig för störningar.

Förpliktande anvisningar

I skogshanteringsåtgärder iakttas två zoner (*skyddszon* och *störningszon*) runt boet. På cirka 50 m radie från boet (i skyddszonen) bör inga skogshanteringsåtgärder utföras. Terrängformerna och markgrunden kan fordra en 50 meter bredare skyddszon: öppen utsikt till boet bör undvikas och stormpåverkan på trädbeståndet förutspås.

Även utanför skyddszonen bör all störning undvikas under häckningstiden på minst 1000 meters radie från bebott bo (i störningszonen). Utanför häckningstiden kan skogen bearbetas i störningszonen.

Rekommenderade anvisningar

Dessutom rekommenderas att man undviker att skapa en skarp gräns mellan skyddszonen och störningszonen vid avverkningar som utförs i störningszonen utanför skyddszonen genom att exempelvis främja kontinuerligt växtbeklädd tillväxt i närheten av skyddszonen.

Kungsörnarnas boplatser skyddas

I artdatabasens (laji.fi) myndighetsportaler syns kända kungsörnsbon, som har varit i användning sedan år 1970. Kungsörnens bo ligger vanligen i gamla träd med kraftiga grenar och de kan förekomma i många olika slags skogar, exempelvis i en skog som har naturliknande tillstånd eller i en fröträdsskog. Kungsörnsparen kan använda till och med sex bytesbon, i de flesta fall dock 2–3, som örnarna stundtals byter. Bon som har fallit ner tas bort ur registret tidigast efter tio år när man har fått information om att boet har fallit ner.

Behandlingen av anmälningar om skogsanvändning i närheten av kungsörns boplatser

När det finns ett känt kungsörnsbo på mindre än 1000 meters avstånd från området som anmälan om skogsanvändning gäller, skickar Skogscentralen denna anvisning till markägaren, den som gjort anmälan och till innehavaren av avverkningsrätten. Om boet ligger på mindre än 50 meters avstånd från området som anmälan om användning av skog gäller, skickar Skogscentralen uppgifter om boet och anmälan om användning av skog även till den regionala NTM-centralen.

Häckningsplatser skyddas

Den regionala NTM-centralen undersöker enligt art och från fall till fall vilka möjligheter det finns att skydda området. Om det finns en livsmiljö som avses i skogslagens 10 § i omedelbar närhet av ett boträd, kan markägaren fråga av Skogscentralen om möjligheten att göra upp ett tidsbundet miljöstödsavtal.

Mer information

Den regionala miljöcentralen ger vid behov noggrannare anvisningar om tillämpning av naturvårdslagen och denna anvisning.